

РЕШЕНИЕ

№ 4414

гр. София, 05.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 22.06.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Михаела Николаева, като разгледа дело номер **8359** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на [фирма]-гр. С. срещу Национална агенция по приходите – [населено място] за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 2675,93 лева- пропуснати ползи, равняващи се на законната лихва върху сумата от 44 806,33 лева, вследствие отмяна на Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки изх. № С-1900222-023-000841/12.03.2019 година на Публичен изпълнител на ТД на НАП-С. за периода от 12.03.2019 година до 21.10.2019 година, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че вследствие на наложения заповест за налагане на предварителни обезпечителни мерки ищецът не е могъл да разполага с парични средства, претърпял е загуба вследствие незаконосъобразните действия на публичен изпълнител и вредите са пряка и непосредствена последица от тези действия. Иска се ответникът да бъде осъден да заплати посочените суми и се претендират сторените по делото разноски.

В съдебно заседание ищецът- [фирма] редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юрисконсулт Ч., редовно упълномощен, който поддържа исковата молба и претендира заплащането на разноски. Съображения относно

основателността на исковата молба развива и в представените по делото писмени бележки.

Ответникът по иска- Национална Агенция за приходите редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юрисконсулт Р.-редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и по размер и моли да бъде отхвърлена. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от прокурор Н., която намира исковата претенция за основателна и доказана и моли да бъде уважена.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

С Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки от 12.03.2019 година на Публичен изпълнител при ТД на НАП- С. е наложен запор върху банковите сметки на [фирма] в 1 търговска банка, като запорът е по повод образувано ревизионно производство със Заповед за възлагане на ревизия от 11.03.2019 година- предвид обстоятелството, че ще се затрудни събирането на предполагаемото публично вземане в размер на 72 467,74 лева, в това число- главница в размер на бб 858,60 лева и лихва в размер на 5609,14 лева към 12.03.2019 година.

Постановлението не е обжалвано от страна на ищеца.

От приложеното Писмо от [фирма] от 14.03.2019 година е видно, че по запорираните банкови сметки липсват авоари, има наложени предходни запори и за други задължения и публичното вземане не може да бъде обезпечено.

На 25.09.2019 година с Постановление за продължаване действието на наложени ПНОМ е продължено действието на наложените предварителни обезпечителни мерки от 12.03.2019 година, с което е наложен запор върху сметки на длъжника в [фирма] за сумата от 30 956,87 лева и предвид издаването на РА от 24.09.2019 година с установени задължения в общ размер от 30 956,87 лева за разликата над посочения размер от 30.956,87 лева наложеният запор с Постановлението за налагане на предварителни обезпечителни мерки от 12.03.2019 година следва да се смята отменено на основание чл.208 от ДОПК за разликата над 30 956,87 лева.

С Постановление от 31.10.2019 година Публичен изпълнител при ТД на НАП- С. отменил наложения запор с Постановление за налагане на обезпечителни мерки от 12.03.2019 година предвид обстоятелството, че публичните задължения са заплатени.

Представена е Справка от [фирма] за движението по сметката на ищеца в периода от 12.03.2019 година до 21.10.2019 година.

Приложени са доказателства за издаден РА срещу ищеца и отмяната на същия от страна на Директор на Дирекция“ ОДОП“.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд намира предявената искова молба да процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна и недоказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно

устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административно процесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#) -искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) длъжимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презюмпира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#)-незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след

признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността".

В настоящия случай искът е насочен срещу надлежен ответник - НАП, която съгласно разпоредбата на чл.2 ал.2 от ЗНАП е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище С. и длъжностното лице, издало Постановлението за налагане на предварителни обезпечителни мерки е Публичен изпълнител в Дирекция "Събиране" при ТД на НАП- С., но ТД на НАП не е юридическо лице. Съгласно сега действащия Закон за НАП-чл.6-Агенцията се състои от централно управление и териториални дирекции. Централното управление подпомага дейността на изпълнителния директор по планирането, организирането, ръководството и контрола

на цялостната дейност на агенцията, както и в изпълнението на предоставените му правомощия по този закон., а териториалните дирекции установяват публичните вземания за данъци, за задължителни осигурителни вноски и други публични вземания, възложени им със закон, както и обезпечават и събират публичните вземания. Наред с това, съгласно чл.19,ал.1 от ЗНАП, Агенцията отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и служители при или по повод изпълнение на дейността им, а по силата на алинея втора, обезщетения за вреди от незаконни актове, действия или бездействия по ал. 1 може да се искат след тяхната отмяна. Когато вредите са причинени от нищожен акт на органите или служителите на агенцията или от тяхно незаконно действие или бездействие, нищожността на акта, съответно незаконосъобразността на действието или бездействието, се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение и отговорността на агенцията обхваща всички имуществени и неимуществени вреди и пропуснати ползи и се реализира по реда, предвиден в [Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.](#)

Пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи-юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.

По силата на чл.6,ал.3 от ЗНАП, Териториалните дирекции установяват публичните вземания за данъци, за задължителни осигурителни вноски и други публични вземания, възложени им със закон, както и обезпечават и събират публичните вземания, като в териториалните дирекции могат да се създават дирекции, отдели и сектори. В чл.7, ал.2 от ЗНАП е посочено, че органи на агенцията са и служителите, заемащи длъжност "държавен публичен изпълнител", "главен публичен изпълнител", "старши публичен изпълнител" и "публичен изпълнител". От своя страна, съгласно чл.167,ал.1 ДОПК, публичният изпълнител е орган на принудителното изпълнение и осъществява действията по обезпечаване и принудително изпълнение на публичните вземания по реда на този кодекс. Налагането на обезпечителни мерки е едно от заложените в чл.12,ал.2,т.1 ДОПК правомощия на публичния изпълнител. Обезпечението представлява едностранно властническо правомощие, изразяващо се в забрана за извършване на разпоредителни действия с притежаваното от страна на длъжника имущество. Като всяко властническо правомощие, изразяващо се в забрана за извършване на разпоредителни действия с притежаваното от страна на длъжника имущество и всяко властническо правомощие, ограничаващо длъжника от ред негови права, обезпечението се налага при стриктно спазване на определена в закона/ДОПК/ процедура, предпоставки, срокове и органи. В чл.195 от ДОПК, е визиран общ принцип, че на обезпечение подлежат установени и изискуеми публични вземания-подлежащи на обезпечение публични вземания. Обезпечение се извършва, когато без него ще бъде невъзможно или ще се затрудни събирането на публичното задължение, включително когато е разсрочено или отсрочено, като обезпечението се налага с постановление на публичния изпълнител, по искане на органа, издал акта за установяване на публичното вземане или когато не е наложено обезпечение или наложеното обезпечение не е достатъчно след получаване на изпълнителното основание, а длъжникът не се уведомява за искането за обезпечение. Налагането на

предварителни обезпечителни мерки по реда на чл.121 ДОПК представлява изключение от общия принцип на чл.195,ал.1 ДОПК,че на обезпечение подлежат установени и изискуеми публични вземания.Тъй като предварителните обезпечителни мерки могат да се налагат още в хода на ревизията,става дума за обезпечаване на предполагаеми, а не на установени задължения. От своя страна, налагането на предварителни обезпечителни мерки / като изключение от общото правило, визирано по-горе, че на обезпечение подлежат изискуеми и установени задължения, е визирано в нормата на чл.121 от ДОПК, като съгласно алинея първа на същия текст е посочено,че в хода на ревизията или при издаване на ревизионния акт органът по приходите може да поиска мотивирано от публичния изпълнител налагането на предварителни обезпечителни мерки с цел предотвратяване извършването на сделки и действия с имуществото на лицето, вследствие на които събирането на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски ще бъде невъзможно или значително ще се затрудни.

По аргумент от алинея втора,предварителните обезпечителни мерки се налагат по реда на [чл. 195](#) с постановление на публичния изпълнител и се обжалват по реда на [чл. 197](#).

При казаното по- горе, съгласно чл. 205 АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Процесуалната легитимация на ответника е сред положителните процесуални предпоставките за възникване на правото на иск. Липсата ѝ обосновава извод за недопустимост на иска. Задължение на съда е да следи служебно за процесуалната легитимация на ответника по предявен иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожяеми, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Нормата на [чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ](#) дава право на физическите и юридическите лица да претендират обезщетение за вреди, причинени от действието- в периода между влизане в сила до отмяната на незаконосъобразен административен акт. Субективното им право на обезвреда по [чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ](#) възниква от момента на причиняване на вредата от незаконосъобразния административен акт, но искът се предявява след отмяната на акта по съответния ред, в съответствие с правилото на [чл. 204, ал. 1 АПК](#). При действието на [чл. 204, ал. 1 АПК](#) е безспорно,че абсолютна положителна процесуална предпоставка за правото на иск за вреди от незаконосъобразни административни актове е вредоносният акт да е отменен и това е задължителна предпоставка за допустимост на иска.Изключения са общият процес по [чл. 204, ал. 2 АПК](#) при предявяване на иска едновременно с оспорването на административния акт; заявяването на притезание за обезщетение за вреди от нищожен или оттеглен акт /[чл. 204, ал. 3 АПК](#)/ и за вреди от незаконосъобразни действия или бездействия на администрацията /[чл. 204, ал. 4 АПК](#)/. В този смисъл е Определение № 572 от 19.01.2015 г. на ВАС по адм. д. № 14483/2014 г., V о., докладчик съдията Е. М. и *Решение № 1993 от 12.02.2014 г. на ВАС по адм. д. № 5796/2013 г., III о., докладчик председателят П. Г.*

Събраните по делото доказателства сочат, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие отмяната на Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки от 12.03.2019 година и то на дата 21.10.2019 година от страна на самия публичен изпълнител. Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ следователно е резултат

от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност и с налагане на административни наказания.

В настоящия случай, от приложените от страна на ищеца писмени доказателства- е видно, че е налице първата предпоставка-налице е отменено Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки от страна на публичен изпълнител и с оглед обстоятелството, че ищецът е погасил установеното с Ревизионния акт задължение, по отношение на което са наложени предварителните обезпечителни мерки.

По делото не се съдържат доказателства, че след издаване на Постановлението за налагане на предварителни обезпечителни мерки, ищецът да обжалвал Постановлението за налагане на обезпечителни мерки и се е възползвал от правото му да подаде жалба срещу Постановлението за налагане на обезпечителни мерки или пък е поискал замяна на наложените предварителни обезпечителни мерки с друг вид. Наред с това, към датата на налагане на запора -12.03.2019 година ищецът не е разполагал с посочената сума в размер на 44 806,33 лева, който факт се потвърждава от приложеното към запорното съобщение Писмо от [фирма], сочещо ,че в сметката няма наличност и преди това има наложени други запори за други задължения, при което запорът не може да бъде осъществен. На следващо място, на дата 25.09.2019 година е отменен частично запорът за сумата над 30 956,87 лева/ при което няма как през целия исков период ищецът да е бил в невъзможност да полза посочената сума .

Наред с това, не се доказва , че вследствие на налагане на запора ищецът е претърпял имуществена вреда под формата на пропусната полза - законната лихва върху сумата, защото няма доказателства, че сметката е била с тази сума към налагането на запора и е спряла да бъде начислявана лихва по спестовната сметка. Напротив от приложената Справка от [фирма] е видно, че сметката е разплащателна и служи за опериране със средства на ищеца.

Наред с това налагането на запора не представлява незаконосъобразно действие, защото налагането на запор и то с Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки не е и не може да бъде действие, а то е акт, който се издава при определени условия и предпоставки. Настоящият съдебен състав намира, че не е налице хипотезата на чл.204,ал.4 от АПК/ сочена от ищеца като смесване на незаконосъобразни действия на Публичен изпълнител/ като самият ищец не прави разлика между действия и бездействия/,за да се установи незаконосъобразност на действието или бездействието на органа, в хода на производството по иск с правно основание чл.1 от ЗОДОВ. Това е така, защото на първо място, издаването на Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки не е бездействие, нито действие, което да бъде установено от страна на съда в хода на производството по иска за заплащане на обезщетение, нито пък е действие. На второ място, незаконосъобразното действие, респективно незаконосъобразното бездействие на административен орган или на длъжностно лице могат да бъдат само- фактическо / или материално/ действие, което се предприема без правно основание- нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закон или бездействие на административен

орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконосъобразно действие по смисъла чл.1,ал.1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото незаконосъобразното правно действие е незаконосъобразно юридически акт, който или е незаконосъобразен административен акт и в този случай отговорността пак ще бъде по чл.1 ,ал.1 от ЗОДОВ, но не за вреди от незаконосъобразни действия, а ще бъде за вреди от незаконосъобразен акт или е сделка по смисъла на гражданското право, осъществена от държавен орган, който е юридическо лице и в този случай, отговорността за вреди ще бъде по правилата на гражданското право. Същото се отнася и за незаконосъобразното бездействие на административен орган. Ако то се състои от фактическа страна в непроизнасяне в съответния срок по чл.57 АПК по искане да се издаде ненормативен административен акт, това бездействие по дефиницията на чл.58,ал.1 и ал.4 от АПК е приравнено на административен акт-мълчалив отказ или мълчаливо съгласие. Мълчаливият отказ на администрацията казва ВКС в мотивите към т.4 на ТР № 3/22.04.2004 година не е фактическо действие ,а юридически акт, който ако бъде отменен, обосновава обезщетение от незаконен акт на органа на администрацията. Съдебната практика на ВАС също е категорична, че неоснователни бездействия на административен орган по смисъла на чл.204,ал.4 от АПК са налице само при неизвършването на фактически, но не и на правни действия, каквито са хипотезите на чл.256 и чл.257 от АПК. Юридическите действия трябва предварително да бъдат отменени като административни актове, за да е допустимо сезирането на съда на посоченото основание чл.1,ал.1 от ЗОДОВ. Издаването на Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки не представлява фактическо бездействие, нито пък фактическо действие, а представлява административен акт. В този смисъл не е налице твърдяното незаконосъобразно действие.

С оглед на това, настоящият съдебен състав намира, че от налагането на запора 12.03.2019 година до дата 21.10.2019 година ищецът не е претърпял вреда вследствие на незаконосъобразно действие на публичен изпълнител, изразяващо се в издаване на Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки и е бил лишен от възможността да получи законната лихва в размер на 2 675,93 лева.

Не се доказва се, че вредите са пряка и непосредствена последица от отмяната на Постановлението за налагане на предварителните обезпечителни мерки. Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увреждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите".е налице причинна

връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат. В конкретния случай, вредите, които се претендират не са пряка и непосредствена последица от отмяна на Постановлението за налагане на предварителни обезпечителни мерки. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройка, пристройване, подстройка, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са иски за производство, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неопозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Имуществената вреда може да се заключава и в това, че лицето **пропуска да осъществи една полза – че пропуска да увеличи имуществото си, макар да са съществували всички изгледи за това**. Деянието го лишава от тази възможност – **от една сигурна облага. Според Тълкувателно решение**

№3/ от 12 декември 2012 година на ОС на ГК и ТК на ВКС неточното изпълнение на договорните задължения поражда правото на кредитора да иска от длъжника изпълнение заедно с обезщетение за забавата или да иска обезщетение за неизпълнение (чл. 79, ал. 1 ЗЗД). Съгласно разпоредбата на чл. 82 ЗЗД, регламентираща обема и границите на отговорността за вреди от виновно неизпълнение на договорните задължения, обезщетението обхваща всички причинени вреди, които са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението, като при недобросъвестност на длъжника – обезщетението обхваща всички преки и непосредствени вреди. Според посочената разпоредба, подлежащите на обезщетяване имуществени вреди са два вида – претърпяна загуба и пропуснатата полза. Както в правната доктрина, така и в съдебната практика, пропуснатата полза се дефинира като неосъществено увеличаване на имуществото на кредитора.

Установяването на пропуснатата полза се основава на предположение за състоянието, в което имуществото на кредитора би се намирало, ако длъжникът беше изпълнил точно задължението си, съпоставено с имуществото му към момента на неизпълнението. Тъй като пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда, това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на

логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването.

Пропуснатата полза е елемент от фактическия състав, пораждащ правото на обезщетение. Поради това и при липса на изрично установена в закона презумпция за настъпването ѝ, пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса. Само ако бъде доказано, че при точно изпълнение на длъжника имуществото на кредитора е могло да бъде увеличено, ще бъде постигната целта на предвиденото в чл. 82 ЗЗД обезщетяване – да се поправят претърпените от кредитора вреди, без да се допусне обогатяването му за сметка на длъжника. На обезщетяване подлежат не всички пропуснати от възложителя ползи, а само тези, които са били предвидими за страните по сделката към момента на пораждање на задължението и са пряка и непосредствена последица от неговото неизпълнение. Това са ползите, чието пропускане, с оглед специфичните за случая обстоятелства и при проявена грижа на добрия стопанин/добрия търговец, страните са могли и са били длъжни да предположат и което е причинено именно от неизпълнението, т. е. което представлява негов необходим и закономерен резултат. Освен фактите, относими към основанието на претенцията – пропускане на твърдяната полза, предвидимост на същата към момента на пораждање на задължението, респ. недобросъвестност на длъжника и причинна връзка между пропуснатата полза и виновното неизпълнение на длъжника, на доказване от страна на кредитора подлежи и размерът на пропуснатата полза, като се съобрази, че по отношение на размера изискването за предвидимост не се отнася. Когато за целите на обезщетението, при определена категория пропуснати ползи законодателно е нормиран начина на определянето им, съвместяващ принципите и критериите за оценка, възприетата с нормативен акт методика е приложима .

Пропуснатата полза е осуетена сигурна възможност за увеличаване на имуществото на един правен субект, което е пропуснато увеличение съгласно твърденията на ищеца представлява нереализирана лихва, неполучени граждански плодове от използване на паричната сума, както и съизмеряване със законната лихва, но нарастване на имуществото ще бъде налице ,когато от използването на паричната сума се получава материално благо, което съдебната практика приема, че установяването на пропуснатите ползи става като се изхожда от нормалното, закономерно настъпване на същите, ако обезпечението не беше наложено- т. е ако сумата по банковите сметки на ищеца беше в разпоредителната му власт, но при претенция за пропуснати ползи следва да съществува сигурност за увеличение на имуществото, а не същото само да се предполага и пропуснатите ползи следва да имат качество на реалност и сигурност. Законната лихва е обезщетение, предвидено за репарирание на вредите от забавено изпълнение на парично задължение, което предполага наличие на главен дълг и забава на задълженото лице, а наложената на ищеца обезпечителна мярка- Запор върху сметки на длъжника не поражда парично задължение в неговата правна сфера за престиране на запорираната сума, още повече, че с налагането на запора ищецът не е изпаднал в забава за плащания и невъзможността да ползва запорираната сума се свързва с предположение за неосъществена печалба от търговския оборот и със самия факт на запориране на сметката на ищеца, не може да се предполага , че невъзможността за използване на сумата следва да се обезщети със законната лихва, която е лихва за забава. Следва да бъде посочено, че претендирането на обезщетение под формата на законна лихва не може да се изведе от нормата на чл.84,ал.3 от ЗЗД , защото и в този случай това е лихвата за забава и заплащане на самото обезщетение от непозволено увреждане, като последното следва да бъде доказано и то от самия ищец. Не се доказва, че ищецът е имал намерение да вложи сумата под формата

на спестовен влог и да получи същата законна лихва.

Не са налице и останалите, визирани в чл.4 от ЗОДОВ предпоставки за присъждане на обезщетение за претърпените от ищеца имуществени вреди, вследствие на наложения запор и настъпилите от отмяната на Постановлението за налагане на предварителни обезпечителни мерки вреди, като на ищеца не се дължи обезщетение за претърпените от него имуществени вреди- пропуснати ползи. Не се доказва и причинната връзка между имуществените вреди и отмененото Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки, с оглед на което исковата молба е неоснователна и недоказана.

По иска за заплащане на законната лихва върху сумата.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е неоснователен, то и искът за заплащане на законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, следва да бъде отхвърлен.

Претенцията на ищеца за присъждане на разноски е неоснователна и не подлежи на уважаване. Претенцията за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателна и следва да бъде уважена..

Съгласно нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ -(Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.)-съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ, но тази норма Вярно е , че тази норма няма обратно действие и изрично с Преходните и заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТГОВОРНОСТТА НА ДЪРЖАВАТА И ОБЩИНИТЕ ЗА ВРЕДИ\(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2019 Г.\) с§ 6. \(1\) е посочено, че \[този закон\]\(#\) се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила, а неприключилите до влизането в сила на този закон производства се довършват от съдилищата, пред които са висящи, включително при последвало въззивно и касационно обжалване, но също така е вярно, че производството пред АССГ образувано на дата 26.08.2020 година след влизане в сила на посоченото изменение на нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ. ЗОДОВ предвижда възможност за присъждане на разноски по \[чл. Чл.10,ла.4\]\(#\) при установено осъществяване на процесуално представителство от юрисконсулт в допустимите хипотези. И доколкото законът допуска административният орган да упълномощи служител с юридическо образование за осъществяване на защитата по делото, то и представляваният правен субект има право на разноски, които изрично са предвидени в специалната норма. Прилагайки разпоредбата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ, съдът присъжда възнаграждение не в полза на юрисконсулта, а в полза на юридическото лице, което е защитавано от него, респективно в чиято структура се намира представляваният по този начин административен орган. След като възнаграждението се дължи не на юрисконсулта, а на бюджета на административния орган, който той представлява, реалното му заплащане е ирелевантно за реализиране на отговорността за разноски за загубилата делото страна по спора. При правна защита, осъществена от юрисконсулт, страната не следва да доказва пряко направения разход, докато обратното е важно за всички случаи, в които се репарират разноски за адвокатско възнаграждение - ТР 6/2013 г. по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Именно с оглед тези специфики на осъществяването](#)

процесуално представителство, приравняването на юрисконсулта на адвоката досежно присъжданото възнаграждение е частично. В този смисъл виж: решение № 10/29.09.2016 г. по конст. дело № 3/2016 г. на Конституционния съд. **Разпоредбата на чл. 37 ЗПП препраща към НЗПП, където в чл. 24 е посочено, че по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лева/** Съдът намира, че в полза на ответника по оспорването следва да бъде присъдено минимално възнаграждение в размер на 150 лева, тъй като делото не представлява правна и фактическа сложност, проведени са четири съдебни заседания, на които е взела участие юрисконсулт Р., при което определеният размер на възнаграждение-150 лева е справедлив и съответен на извършеното процесуално представителство по делото- оказаната правна помощ от юрисконсулта.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА [фирма]-гр. С. срещу Национална агенция по приходите – [населено място] за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 2675,93 лева- пропуснати ползи, равняващи се на законната лихва върху сумата от 44 806,33 лева, вследствие отмяна на Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки изх. № С-1900222-023-000841/12.03.2019 година на Публичен изпълнител на ТД на НАП-С. за периода от 12.03.2019 година до 21.10.2019 година, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА [фирма]- ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ПРИХОДИТЕ- ГР. С. СУМАТА ОТ 150 ЛЕВА- ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото,съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: